

2001 දී ලෝක ජනගහන තත්වය, පියසටහන් හා සන්ධිස්ථාන

ජනගහන හා පාරිසරික විපර්යාස - යූ.එන්.එච්.පී. විසින් කරන ලද අධ්‍යයනයක්

ලෝකයේ ජනගහන තත්වය පිළිබඳ වාර්තාව එළිදක්වන මෙම අවස්ථාවෙහි, එයට සහභාගීවීමට මටද ඉඩපුස්ථාවක් ලබාදීම ගැන, කොළඹ එක්සත් ජාතීන්ගේ ජනගහන අරමුදලට ස්තූතිය කරමි. පාරිසරික වෙනස්වීම් කෙරෙහි ජනගහනයේ බලපෑම මිනිස් සංහතිය කෙරෙහි බලපෑමක් ඇති කරන ප්‍රබලම ගැටළුව වී තිබේ. ඊට ඉක්මන් අවධානය හා වැරදි නිවැරදි කිරීමේ ක්‍රියාමාර්ගයක් අවශ්‍යය. ඉඩම්, පස්, බනිජ වර්ග, සාගර, ජලය, වායු ගෝලය හා කාලගුණය යනුවෙන් සැදි සංකීර්ණ රටාවක් අපි උරුම කොට සිටිමු. එහි විවිධාකාර පාරිසරික ක්‍රම හා විවිධ වූ පැලෑටි හා සත්ව විශේෂ ද වේ.

සීඝ්‍ර ජනගහන වර්ධනය

වසර මිලියන ගණනාවක් තුළ ස්වභාවධර්මයා හා මිනිසා අතර සංසටනය තුලනය කිරීමට හා පවත්වා ගෙනයාමට මෙම විශ්මයජනක රටා සමත් විය. කෙසේ නමුදු, වෛද්‍ය විද්‍යාවේ ප්‍රගතිය හා සනීපාරක්ෂක පහසුකම් ආදියට තිබූ ප්‍රවේශයන් නිසා ලෝක ජනගහනය දෙගුණ විය. ගතවූ වසර 10 තුළ කෝටි 3 ක ජනකායක් ඊට එකතු විය. මතු එන 50 වසර තුළ තවත් කෝටි 3.2 ක ජනකායක් එයට එක්වනු ඇත.

2050 වනවිට ලෝක ජනගහනයෙන් 85% ක් සිටිනු ඇත්තේ සංවර්ධනය වෙමින් පවතින රටවලය.

පරිභෝජනය වේගවත් වනවිට පරිසරයට හානි පැමිණේ

ජනගහනය වැඩිවෙත්ම, ලෝක පරිභෝජනයන් ඉහළ යනු ඇත. ආදායම එක්වෙත්ම, එය ඊටත් වඩා ඉහළ යනු ඇත. එහි ප්‍රතිඵලය විෂ වායු නිකුත් වීම හා තවදුරටත් පරිහානිය ඇතිවීමය. ගතවූ ශතවර්ෂ එකහමාර තුළ කාර්මික විප්ලවයේ උදවත් සමඟ අපි සම්පත් උකහා ගැනීමට හා පාවිච්චි කිරීමට බලවත් වැයමක් ගනිමු. ලෝකයේ රසායන වර්ග 100000 ක් පමණ ගතවූ ශත වර්ෂය තුළ ඇතිවිය. ජනගහනයේ වැඩිවීමට සමාන්තරව එය සිදුවී ඇත.

විද්‍යාඥයින් විසින් වඩා හොඳින් තේරුම් ගැනීම

මිනිස් ක්‍රියාවක් කවරාකාරයෙන් පරිසරය කෙරෙහි බලපෑවැන්වේදැයි දැන් දැන් විද්‍යාඥයින්ට ඉතා හොඳින් පැහැදිලි වී ඇත. ජනගහනයේ වැඩිවීමත්, පරිභෝජන රටාවේ ඉහළයාමත් නිසා පහත සඳහන් ව්‍යසන ඇතිවී තිබේ.

එනම්, දේශගුණික වෙනස්වීම්, ඕසෝන් ස්ථරයේ පරිහානිය, වෙරළාසන්න ජීවපද්ධතිය විනාශ වීම, ජීව විවිධත්වය අඩුවීම හා ඉඩම් පරිහානියත්ය.

පෞච්චික වර්ධනය ආරක්ෂා කිරීම

ආහාර සඳහා වැඩි වන ඉල්ලුමට පිළිතුරු ජාතමය වශයෙන් සංශෝධිත ක්‍රියාමාර්ගයන්ගෙන් ලැබෙනු ඇත. එනමුදු, එසේ ජාතමය වශයෙන් සංශෝධිත ක්‍රියාමාර්ගවලට යොමුකළ වර්ගවල ප්‍රජනන ශක්තිය ඉතා භීතය. එවැනි ජාතමය සංශෝධිත සඳහා විවිධ වර්ග කැලෑබඳ ප්‍රදේශයන්ම ගතයුතුය. එමනිසා, අප විසින් ජාතමය විවිධත්වය රැකිය යුතුවේ.

දේශගුණය කෙරෙහි බලපෑම

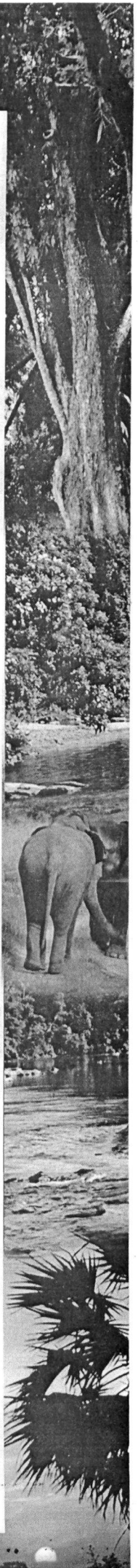
ජනගහන වර්ධනය, කාබන් චක්‍රයට හානි පමුණුවා පැලෑටි ජීවිත විනාශ කොට ලෝක ගෝලය අවශ්‍ය ප්‍රමාණයට වඩා උණුසුම් කරයි.

මෙම ශත වර්ෂය අවසානයේදී ගෑස් නිකුත් කිරීමටලිත් ගෝලීය උෂ්ණත්වය සෙල්සියස් අංශක 5.6 කින් වැඩිවේ. ඒ හේතුවෙන් සාගර ජලය මීටර 1/2 කින් ඉහළ යනු ඇත. එහි ප්‍රතිඵලය දීර්ඝ නියං, බරපතල වැසි, ජලගැලීම්, කුණාටු, ඉඩම් කාන්තාර බවට පෙරලීම හා වෙරළ බාදනයයි.

එසේ සිදුවන දේශගුණික විපර්යාසය සර්ම කලාපය වෙතට ගමන් කරනු ඇත. නමුත්, පාරිසරික ක්‍රමවලට ඒ අයුරින් සංක්‍රමණය විය නොහැක. එයට හේතුව මිනිස් වර්ගයා විසින් ඒවා කොටස් වලට කඩා වෙන් කිරීමයි. තවද, ඇතැම් දුර්ලභ පැලෑටි හා ජීවීන් වර්ග විනාශ වී යාමේ තර්ජනයට මුහුණ දෙයි. ඊට හේතුව පාරිසරික වෙනස්වීම්, දේශගුණික වෙනස්වීම්වලට වඩා ප්‍රමාද වී සිදුවීමය.

පරිසරය කෙරෙහි දරිද්‍රතාවයේ බලපෑම

ලෝකයේ පොහොසත් පෙදෙස්වල දැනට දශක කිහිපයකට පෙර තත්වය මෙන් නොව ජලය හා වාතය ඉතා පිරිසිදුය. එහෙත්, එහි ඇති අනතුරුදායක අපද්‍රව්‍ය බැහැර කිරීම විවිධ ප්‍රශ්න ඇති කරයි. දිළිඳු රටවල නීතිය ක්‍රියාත්මක කිරීමට ඇති මුදල් හිඟය නිසා හානිය ඉදිරියටම යයි. එහි විනාශ වන ග්‍රාමීය පරිසරය අවදානමට ලක්වූ කණ්ඩායම් වඩාත් ප්‍රබල දුෂ්කරතාවලට යොමුකරයි. එම ග්‍රාමීය පරිසරය විනාශ වන්නේ මිනිස් ක්‍රියාවන් හා ඔවුන් ඇති කරන පරිහානිය නිසාය. නගරයට සංක්‍රමණය වන්නෝ ඉතා නොවිධිමත් හා තදබඳයට ලක්වූ ජනපදවල ජීවත්වෙති. බොහෝවිට, එය සිදුවන්නේ ඔවුන් සඳහාම වෙන්කොට ඇති ස්ථානවලය. එවිට සමාජ සේවාවන් ඉසිලිය නොහැකි බරක් දැරිය යුතු වේ.

කදිම අවස්ථාවක් වූ ගෝලීයකරණය

දැනට සිදුවෙමින් පවතින ගෝලීයකරණ කටයුතු නිසා, දිළිඳුකම හා සම්බන්ධ කරුණු ඒ ඒ රටවලට ප්‍රාදේශීය වශයෙන් සීමා කොට තැබීම ඉතා දුෂ්කරය. අනතුරක් වනු වෙනුවට ගෝලීයකරණය කදිම අවස්ථාවක් සපයයි. ගෝලීයකරණ හා ආශ්‍රිත වෙළඳ කටයුතු සංවර්ධනය වෙමින් පවතින රටවලට ඒවායේ ආර්ථික වර්ධනය උත්තේජනය කොට, මිනිසුන් කිසියම් තත්ත්වයකට ගෙනඒමට අවස්ථාවක් සපයයි. තවද, මිනිසුන්ට ආදායම් ලැබෙන විට, ඔවුහු වඩාත් පවිත්‍ර වූ පරිසරයක් අපේක්ෂා කරති. එම අවස්ථාවේදී ඒ සඳහා මිලක් ගෙවීම වුව ඔවුන්ට අපහසු නොවේ.

ආර්ථිකය ලිහිල් කිරීම නිසා අකාර්යක්ෂම කර්මාන්තවලට තියුණු තරඟකාරීත්වයකට මුහුණදීමට සිදුවේ. කෙලින් සිදුවන විදේශීය ආයෝජන නිසා පිරිසිදු තාක්ෂණය ලැබේ. ඇත්තෙන්ම, අපි අසාර්ථක කර්මාන්ත සංක්‍රමණය වීම ගැන ප්‍රවේශම් විය යුතු වෙමු.

අනෙක් අතට ආර්ථික ක්‍රම, සංවෘත ක්‍රම (විවෘත නොකරන) රටවල් යල් පැනගිය තාක්ෂණ උපායමාර්ග සමඟ එකතැන පල්වෙනු දැකිය හැක.

ජාත්‍යන්තර ක්‍රියා මාර්ගයන්

විශේෂයෙන් 1970 ගණන් වල සිට, ලෝක ප්‍රජාව, පරිසර සංරක්ෂණය ගැන දැඩි අවධානයක් ගෙන තිබීම යහපත් කරුණකි. අද, 30 කට වඩා ජාත්‍යන්තර බහුපාර්ශ්වික පාරිසරික සම්මුතීන් තිබේ. ඒවා බොහොමයකට අපිද හවුල්කරුවෝ වෙමු.

ශ්‍රී ලංකාව ගත් ක්‍රියා මාර්ග

පරිසරය හා ජනගහනය ගැන කලා කිරීමේදී, ශ්‍රී ලංකාවේ තත්ත්වය පහත සඳහන් අයුරු වේ.

ස්වේච්ඡා පදනමකින් කළ අපගේ ජනගහන කටයුතු හා ක්‍රියාත්මක කළ ප්‍රතිපත්තින් ඉතා සාර්ථක වී ඇත. ඊට හේතුව, අනුගමනය කළ උපාය මාර්ග, විධාන දීමෙන් හා දැඩි පාලනයෙන් තොර වූ ඒවා වීමයි. පවුල් සැලසුම් ක්‍රම හා සනීපාරක්ෂක ක්‍රම ගැන දැනුවත් වීම වැඩි කරන ලදී. එම කරුණ සාර්ථක ප්‍රතිඵල ගෙන දී ඇත.

ජනගහන ව්‍යාප්තිය, 3% සිට 1.1% දක්වා අඩු වීණි. නමුත් ජනගහනයේ වියපත් වීම වැඩිවීම නිසා, වැඩිහිටියන්ට සැලකීම බාල පරම්පරාව විසින් කළයුතු තත්ත්වයක් එළඹ තිබේ. ජාතික ආදායම් අඩු වුවද, මානව සම්පත් සංවර්ධනය අතින් අපි උසස් ප්‍රතිඵල ලබා ඇත්තෙමු.

ස්ත්‍රී පුරුෂ සමභාවය

වනිතාවන්ගේ සමාජ තත්ත්වයේ වටිනාකම අපි පිළිගනිමු. ඔවුන් සාර්ථකව මෙහෙයවීම නිසා, පවුලක ආර්ථික තත්ත්වය වර්ධනය වේ. විශේෂයෙන් එවිට ඔවුන් අයත් සමාජයන් දියුණු තත්ත්වයකට යයි. ඔවුන්ගේ දැනුවත්වීම සිදුවීණි නම් පවුල් වල සනීපාරක්ෂාවත්, පවුල් සැලසුම් ක්‍රමත් දියුණු වනු දැකිය හැකිය. අද, විශ්ව විද්‍යාල සිසුන් අතරෙහි බහුතරය, කාන්තාපක්ෂයට අයත් අය වෙති.

ශ්‍රී ලංකාවේ වාර්තාව

පැරණි රජුන් දවස සිට, ශ්‍රී ලංකාවට පරිසරය සුරැකුම අතින් ඉතා යහපත් වාර්තාවක් තිබේ. එම යහපත් තත්ත්වය ලබා ඇත්තේ, වර්ග කිලෝමීටරයකට ජනගහන ගණත්වය 300 ක් වූ විටයි. ඉන්, ස්වාභාවික සම්පත් සුරැකුම ගැන අපේ ජයග්‍රහණය පැහැදිලිය. අපි අධික ලෙස ජී.එච්.ජී. හා ඩී.ඩී.එස්. වැනි විෂ ද්‍රව්‍යයන් පරිසරයට එක් නොකරමු. ඊට හේතුව, අපේ ආර්ථික සංවර්ධනය තවමත් නොමේරූ තත්ත්වයක පවතින නිසා විය හැක. වාතය අපවිත්‍ර වීම කොළඹට පමණක් සීමා වේ.

ශ්‍රී ලංකා පරිසරයට අයත් ඉතා වැදගත් අංගයන්

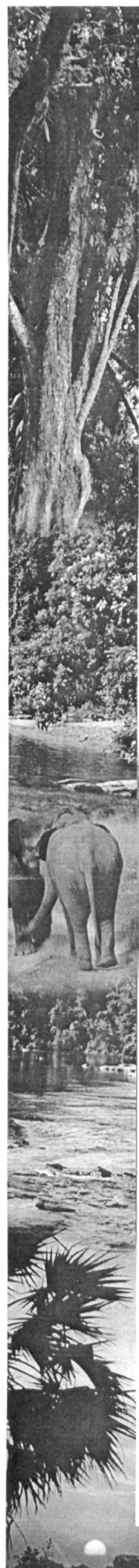
ශ්‍රී ලංකා පරිසරය පිළිබඳ හඳුනාගෙන ඇති සුවිශේෂ ගැටළු කෙළුම් නම්, ඉඩම් පරිහානිය, කසල ශෝධනය, රට තුළ ජල දූෂණය, ජීව විවිධත්වය අහෝසිවීම හා සමුද්‍රාසන්න සම්පත් විනාශ වීමයි. අවශ්‍ය සමාජ ආර්ථික සංවර්ධනය සතුටුදායක මට්ටමක තබා ගැනීම සඳහා අප නියමාකාරව යටිතල පහසුකම් පවත්වාගෙන ගොස් නොමැත. ඉතා පහළ මට්ටමේ පරිභෝජක ආදායම්, නිෂ්පාදකයින්ට සාර්ථක හා පිරිසිදු නිෂ්පාදන වල ආයෝජනය කිරීම දුෂ්කර කර තිබේ.

විපරිකාරකයින්

ශ්‍රී ලංකාව සිය පරිසරය සුරක්ෂිත කිරීම සඳහා පියවර රැසක් ගෙන ඇත. ඒ සඳහා සංවිධාන හා ප්‍රජාමූල සංවිධාන රැසකගේ සහයෝගය එයට ලැබී ඇත. නමුත් කළ හැකි දෑ තව බොහෝය. ජනගහන අධ්‍යාපනය මෙන්, පරිසරය පිළිබඳ දැනුවත්වීම ගැඹුරට ගොස් නැත. ඊට යහපත් ඉලක්ක කරා යොමු වූ දැනුවත් කිරීම් අවශ්‍යය.

නීතිමය පරිසරය

ජනගහන අධ්‍යාපනයේදී මෙන් නොව, පරිසරය පිළිබඳ කටයුතු වලදී අප වෙත ජනතාව හැසිරවීමට අවශ්‍ය විධාන හා පාලන ක්‍රම තිබේ. පාලන උපාය මාර්ග

ක්‍රියාත්මක කිරීමේදී, විශාල වශයෙන් වියදම් කළ යුතුව ඇත. තවද ඒ සඳහා කාර්යක්ෂම, සුපරික්ෂාකාරී ප්‍රවේශයක්ද තිබිය යුතුයි. නීතිය ක්‍රියාත්මක කිරීමට හා වැරදි කරන්නන්ට එරෙහිව කටයුතු කිරීම සඳහා වගකීම දරන අයට, සිය අභිමතය පරිදි ක්‍රියා කිරීමට එමගින් ඉඩ ලබාදෙයි.

වෙළඳපොල පාදක විසඳුම්වල වැදගත්කම

වෙළඳපොල පාදක ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාත්මක කළ වෙනත් රටවල් වලින් අපට පාඩම් උගත හැක. උදාහරණයකට, විධාන හා පාලන ක්‍රම වෙනුවට දිරිගැන්වීම් හා ධෛර්යමත් කිරීම් තිබෙනු ඇත. නමුත්, මෙතෙක් අපි ඒ ගැන අවධානය යොමු නොකොට සිටින්නෙමු. එවැනි ක්‍රියාදාමයන් බොහෝවිට, ඒ ඒ රටේ තත්ත්වය මත හා, ආධාර දෙන්නන්ගේ නිර්ලෝභී ප්‍රයත්නයන් මත රඳ පවතී.

උදාහරණ

යුරෝපීය රටවල්, දත් දත් ශ්‍රම සුක්ෂම බදු ක්‍රමයෙන්, පරිසරය-පාදක බදු ක්‍රමයකට සංක්‍රමණය වනු පෙනේ. උදා: ස්විඩන් රටේ ගෙන්දගම් සඳහා පනවා තිබූ බද්ද හේතු කොට, ඉන්ධන වල තිබූ නීතිමය ගෙන්දගම් අවශ්‍යතාව පවා 50% කින් පහළ බැස්සේය. තවද ඒ හේතුකොට, ශක්තිය පිළිබඳ බලාගාර පිරිසිදු තාක්ෂණ ක්‍රම භාවිතා කරන්නට විය. නෝර්වේ රටේ, කාබන් සඳහා වූ බද්ද නිසා, ශක්තිබලාගාර වලින් නිකුත් වූ විෂ අපද්‍රව්‍ය 21% කින් අඩුවිය.

දූෂණය කිරීමට දෙනු ලබන බලපත්‍ර, පිරිසිදු තාක්ෂණය තුළ ආයෝජනය තහවුරු කරයි. උදා: අමෙරිකා එක්සත් ජනපදයේ ශක්ති බලාගාරවල සල්ෆර් ඩයොක්සයිඩ් අඩුවීම හා ඇසිඩ් වර්ෂාවල අඩුවීම සඳහන් කළ හැක. අපේ අල හා දුම්කොළ වගාවන් සම්බන්ධයෙන් කළ පරිදි පාරිසරික වශයෙන් හානිකර සහනාධාර කැපීම නිසා එම වගාවන් නැවත වගා කිරීම තහනම් කොට වැදගත් ජලාශ්‍රිත ස්ථාන ආරක්ෂා කළ හැකිවේ.

තවද අමෙරිකාවේ ටොක්සිඩ් රිලිස් ඉන්වෙන්ටරි නම් පොත මුද්‍රණයේ දී කළ පරිදි, හා ඉන්දුනීසියාවේ කරන පරිදි, ඒ ඒ මිනිස් බණ්ඩ රන් හා කළු වශයෙන් නම්කොට, (රන් ඉතා හොඳ හා කළු ඉතා නරක) වෙළඳ බාධක පහත හෙලිය හැක.

ඉන්දුනීසියාවේ ඉහළ මට්ටමේ බණ්ඩ වලට ප්‍රසිද්ධියේ ප්‍රශංසා කොට වැරදිකරුවනට ඔවුන්ගේ අනන්‍යතාවය හෙළි කිරීමට පෙර මාස හයක් කල් දෙනු ලැබේ. ලෝක බැංකු ආධාර ඇතිව පිලිපීනය ඇතුළු ලතින් අමෙරිකානු රටවල් එම ඉන්දුනීසියන් ක්‍රමය අනුගමනය කරයි.

දේපොල අයිතීන්

ගංගාවල ගලා යන ජලය වැනි විකිණිය හැකි දේපොළට ඇති අයිතීන් ස්වභාවික දේ ආරක්ෂා කරන්නන්ට මිලට ගත හැක. ඉන් ඔවුන්ට මත්ස්‍යයින් හා පරිසර පද්ධතීන් රැකගත හැක. දේපොල හිමිකම් නොමැති විට, ඒවා පාවිච්චි කරන්නන්ට කල් තබා ගත හැකි දේක් ඉතා ඉක්මනින් පාවිච්චි කොට අවසන් කළ හැක. (උදා: වෙරළාසන්න මත්ස්‍ය සම්පත සඳහන් කළ හැක).

අවසානය

සාරාංශ කිරීමට වැයමිකිරීමේදී පෙනී යන කරුණක් නම් ජනගහනය වැඩිවීම නිසා පරිසරයට හානිකර අන්දමින් පරිභෝජනයද වැඩිවීමයි.

දෙවනුව ජනගහන ව්‍යාප්තිය ඇතිවනුයේ දිළිඳු රටවලය. දිළිඳු අය පහසුවෙන් ලබා ගත හැකි, ස්වභාවික සම්පත් කෙරෙහි බලාපොරොත්තු රඳවති. එම සම්පත් වලට ඇති තර්ජනය ඉතා බරපතලය.

තෙවනුව ආදායම් වැඩිවීම ප්‍රයෝජනවත් වේ. එමගින් ජනතාව පරිසරය ගැන දඩි අවධානයක් යොමු කරනු ඇත.

එසේ හෙයින් අපේ ප්‍රයත්නය පහත සඳහන් දේ ගැන වැඩි අවධානයක් කිරීමයි.

1. දනුවත්බව
2. ස්ත්‍රී පුරුෂ සමාජභාවය
3. දරිද්‍රතාවය නැති කිරීම
4. පරිසරය සඳහා වෙළඳපොල පාදක විසඳුම් සොයා ගැනීම, විධාන දීම, හා පාලනය පිළිබඳ උපාය මාර්ග තුළින් එම ක්‍රියා මාර්ග වලට අතිරේක පිටුබලය සැපයීම.

අවසාන වශයෙන් කිවයුතු දේ නම් ජනගහනය ධරණීය සීමාව තුළ තබා ගත යුතු බවයි. එය කළ යුත්තේ දනට අපේ පැවැත්ම ආරක්ෂා කරන පද්ධතීන්ට හානියක් නොවන පරිදිය.

අපේ වගකීම වනුයේ වැඩි දෙනෙකුට ඉතා දිගු කලක් පාවිච්චි කළ හැකි පරිදි ස්වභාවික සම්පත් පරිහරණය කිරීම හා ආරක්ෂා කිරීමයි.

**එම්. සුසිරිවර්ධන,
ලලකම්,
ප්‍රවාහන හා පරිසර අමාත්‍යාංශය**

